

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ. 410.005.06.2019

Pan Andrzej Fedaczyński
Lecznica dla Zwierząt ADA
ul. Jana Zamoyskiego 15
37-700 Przemyśl

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/066 Postępowanie ze zwierzętami wolno żyjącymi (dzikimi) na terenie miast.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Lecznica dla zwierząt ADA, lek. med. wet. Andrzej Fedaczyński w Przemyślu ul. Jana Zamoyskiego 15, 37-700 Przemyśl
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Fedaczyński – właściciel (od 1991 r.)
Zakres przedmiotowy kontroli	Wykonywanie opieki nad zwierzętami wolno żyjącymi (dzikimi)
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2017 r. do czasu zakończenia kontroli, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Łukasz Malec, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/58/2019 z 22 marca 2019 r.

(akta kontroli str.1-3)

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

NIK pozytywnie ocenia działalność Lecznicy dla zwierząt ADA (dalej; Lecznica) związaną z udzielaniem pomocy weterynaryjnej oraz opieki nad zwierzętami wolnożyjącymi (dzikimi) przebywającymi na terenie Przemyśla. Personel Lecznicy, pomimo, iż Gmina Miejska Przemyśl (dalej: Miasto) nie powierzyło jej zadań w tym zakresie, reagował niezwłocznie na sygnały od służb porządkowych Przemyśla i udzielał pomocy zwierzętom. Personel Lecznicy posiadał doświadczenie w wykonywaniu opieki nad zwierzętami wolno żyjącymi (dzikimi), a sama Lecznica miała do dyspozycji odpowiednie wyposażenie i środki techniczne niezbędne do zapewnienia właściwych warunków leczenia i bytowania zwierząt będących pod jej opieką w okresie leczenia i rehabilitacji.

NIK ustaliła, że w Lecznicy prowadzono dokumentację medyczną zwierząt oraz właściwie postępowano z odpadami weterynaryjnymi oraz odpadami pochodzenia zwierzęcego, w tym z martwymi zwierzętami.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu faktycznego

Lecznica dla zwierząt „Ada” lek. med. wet. Andrzej Fedaczyński działa od 1990 roku i mieści się w Przemyślu. Jej działalność polega na świadczeniu usług z zakresu szeroko pojętej weterynarii zarówno zwierząt udomowionych jak i dzikich. Specjalizuje się w wielu dziedzinach, głównie w chirurgii, stomatologii oraz geriatrici.

Bezpośrednio przy Lecznicy funkcjonuje Ośrodek Rehabilitacji Zwierząt Chronionych³ (dalej: ORZW) prowadzony przez Fundację pod nazwą „Ośrodek Rehabilitacji Zwierząt Chronionych”, który udziela pomocy dzikim zwierzętom oraz posiada status Organizacji Pożytku Publicznego⁴.

(akta kontroli str. 2-6, 45-57, 229)

W latach 2017-2019 Lecznica nie miała podpisanej umowy dotyczącej wykonywania opieki nad zwierzętami wolno żyjącymi (dzikimi), a pomimo to realizowała takie działania jak: poskramianie, chwywanie, leczenie, usypianie zwierząt.

(akta kontroli str. 7-18)

Zadania z zakresu opieki nad zwierzętami wolno żyjącymi (dzikimi), przebywającymi na terenie miasta Przemyśla, m. in. w zakresie; poskramiania, leczenia, transportu do obszarów naturalnego bytowania, chwytania oraz ewentualnie usypiania zwierzęcia w celu zakończenia jego cierpienia Lecznica we współpracy z ORZW wykonywała, na podstawie jednorazowych zleceń (przyjmowanych w formie interwencji telefonicznych zgłaszanych przez służby porządkowe Miasta. Interwencje polegały na pomocy zwierzętom w celu udzielenia pomocy weterynaryjnej lub usypienia zwierzęcia w celu zakończenia jego cierpienia. Nie były związane z odławianiem zwierząt objętych ochroną gatunkową.

Pan Andrzej Fedaczyński wyjaśnił, że: *Współpraca Lecznicy z Urzędem miasta w zakresie opieki nad zwierzętami wolno żyjącymi (dzikimi) przebywającymi na terenie miasta Przemyśl polega na świadczeniu usługi odpłatnej tylko dla zwierząt łownych. Lecznica nie posiada umowy z miastem Przemyśl w ww. zakresie.*

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³Ośrodek Rehabilitacji Zwierząt Chronionych z siedzibą przy ul. Jana Zamoyskiego 15 w Przemyślu.

⁴ https://www.facebook.com/pg/dzikiemzwierzetaprzemysl/about/?ref=page_internal.

Świadczenie tych usług odbywa się na zasadzie jednorazowych zleceń (zgłoszeń od np. Straży Miejskiej). Miasto nigdy nie powierzyło Lecznicy usługi odpłatnej opieki medycznej nad zwierzętami dzikimi chronionymi. Ponadto Pan Fedaczyński poinformował, że: Faktury zostały wystawione wyłącznie za interwencje wyjazdowe i ewentualnie za eutanazję, jeżeli takowa miała miejsce. W przypadku, gdy zwierzę zostało dostarczone do lecznicy przez Straż Miejską, całkowite koszty ponosił ORZW

(akta kontroli str. 19-22, 67-87, 218)

1. Lecznica została wpisana do ewidencji zakładów leczniczych dla zwierząt prowadzona przez Radę Podkarpackiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej w Przemysłu pod numerem ewidencyjnym 008⁵. Lecznica zatrudniała lekarzy weterynarii, którzy uzyskali prawo wykonywania tego zawodu, potwierdzone wpisem do rejestru członków Okręgowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej.⁶

Pan Fedaczyński poinformował, że: *Lecznica jest prywatną jednostką i nie posiada statutu Ośrodka Rehabilitacji Zwierząt Chronionych, tym samym nie jest wpisana na listę Ośrodków rehabilitacji zwierząt. Lecznica dla Zwierząt Ada współpracuje z Ośrodkiem Rehabilitacji Zwierząt Chronionych, który usytuowany jest na terenie przyległym do lecznicy. Ośrodek jest wpisany na listę ośrodków rehabilitacji zwierząt. Współpraca odbywa się na zasadzie ustnego porozumienia o współpracy. Dodatkowo wskazał, że Lekarz weterynarii nie posiada specjalizacji w zakresie chorób zwierząt nieudomowionych i nie jest ona wymagana. Specjalizacja taka istnieje w Polsce od kilku lat. Lekarz weterynarii [...] zajmujący się leczeniem dzikich zwierząt w lecznicy dla zwierząt posiada przeszło kilkunastoletnie doświadczenie w zakresie leczenia i rehabilitacji udzielanie pomocy medycznej, operacji oraz rehabilitacji zwierząt dzikich.*

(akta kontroli str.19-22, 35-44, 113-116, 218)

2. Lecznica (wraz z ORZW) posiadała środki techniczne (sprzęt, wyposażenie) oraz infrastrukturę zapewniającą sprawowanie odpowiedniej opieki weterynaryjnej nad zwierzętami. NIK, ustaliła, że w dyspozycji lekarzy weterynarii Lecznicy były m. in.:

- samochód do transportu zwierząt wraz ze sprzętem do odławiania, immobilizacji i bezpiecznego transportowania zwierząt;
- gabinet weterynaryjny wraz z m.in.: w sprzęt i urządzenia do przechowywania produktów leczniczych, artykułów sanitarnych, sprzętu jednorazowego użytku, pojemniki na różnego rodzaju odpady, sale operacyjną, sterylizator, RTG, USG, analizator hematologiczny i biochemiczny, mikroskop, EKG;
- pomieszczenia wraz z klatkami lub boksami do przetrzymywania zwierząt zapewniające im swobodną zmianę pozycji ciała, chroniące przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi oraz swobodny dostęp do wody i karmy.

Lecznica posiadała zgodę Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego⁸ do posiadania w celach medycznych produktów leczniczych zawierających w swoim składzie środki odurzające lub substancje psychotropowe.

⁵ Uchwała Nr 89/II/12/2005 Rady Podkarpackiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej w Przemysłu.

⁶ Numery uprawnień do wykonywania zawodu: 00235, 5800.

⁷ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej Dz. U. z 2019 r. poz. 1429 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie imienia i nazwiska. Wyłączenia tego dokonano ze względu na prywatność osoby fizycznej.

⁸ Decyzje Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego Nr 16/2017 z 17.01.2017 r. oraz Nr 247/2017 z 13.09.2017 r.

Środki te były przetrzymywane j zamkniętej szafie, zabezpieczone przed dostępem osób nieuprawnionych. Ewidencja przychodu i rozchodu tych środków była prowadzona w programie *Klinika XP*

(akta kontroli str. 58-66, 88-111)

3. W lecznicy brak było dokumentów wskazujących na przeprowadzone w niej kontrole instytucji administracji publicznej w zakresie warunków świadczenia opieki nad zwierzętami wolno żyjącymi (dzikimi). Pan Fedaczyński wyjaśnił, że kontroli w tym zakresie podlegał ORZW; stwierdzając, że *Ośrodek Rehabilitacji Zwierząt Chronionych w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 30 marca 2019 r. był dziewięć razy kontrolowany przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska. Kontrole dotyczyły działalności Ośrodka Rehabilitacji Zwierząt Chronionych w związku z leczeniem, rehabilitacją i przetrzymywaniem rannych lub chorych zwierząt dzikich w tym gatunków prawem chronionym (gady, ptaki, ssaki). Z każdej kontroli było sporządzane opisowe sprawozdanie oraz tabelaryczne zestawienie z ilościowym wykazem przyjmowanych dzikich zwierząt. Comiesięcznie przedstawiciel Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska przeprowadza audyt ORZW pod kątem zainwentaryzowanych zwierząt dzikich, szczególnie chronionych. Po każdej kontroli sporządzana jest notatka służbowa z podaniem ilości przebywających osobników zwierząt objętych ochroną prawną. Corocznie do dnia ostatniego dnia miesiąca stycznia jest przesyłane sprawozdanie z działalności Fundacji z zakresu przyjmowanych dzikich zwierząt do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska z siedzibą w Warszawie. Od 01.01.2017r. do 31.03.2019r. zarówno Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska jak i Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska nie miała zastrzeżeń, co do działalności Ośrodka, leczenia, rehabilitacji czy przetrzymywania zwierząt dzikich.*

(akta kontroli str. 19-22, 217)

4. Pomimo, że Lecznica nie posiadała z Miastem umowy w zakresie poskramiania, leczenia, transportu do obszarów naturalnego bytowania, chwytania oraz ewentualnie usypiania zwierzęcia to podejmowała interwencje i zapewniała zwierzętom opiekę.

Pan Andrzej Fedaczyński podał, że: *Miasto Przemyśl jak każdy inny podmiot jest obsługiwane przez Lecznicę dla Zwierząt Ada w zakresie usług medycznych dla zwierząt dzikich łownych, na zasadach komercyjnych. W sytuacji, gdy usługa dotyczy zwierząt dzikich, chronionych organizacja polega na takich samych zasadach jak dla pozostałych podmiotów Zwierzęta trafiają do Ośrodka Rehabilitacji Zwierząt Chronionych, który w przypadku konieczności wykonania usługi medycznej zgłasza się do lecznicy.*

(akta kontroli str. 19-22)

5. Lecznicy nie zostały powierzone przez Miasto zadania w zakresie podejmowania interwencji dotyczących zdarzeń z udziałem zwierząt wolno żyjących (dzikich), nie była więc zobowiązana do podejmowania tych interwencji. Pan Andrzej Fedaczyński poinformował, że: *W związku z brakiem umowy na świadczeniu usług weterynaryjnych w tym interwencji dotyczących zwierząt dzikich, lecznica wykonuje takie usługi w ramach prowadzenia swojej działalności. Na wyraźną prośbę dyżurnego Straży Miejskiej Przemyśl, recepcjonistka sprawdza dostępność w danym momencie lekarza lub technika weterynarii. Jeżeli są oni dyspozycyjni i wyjazd nie zakłóci codziennej pracy lecznicy, zlecenie zostaje przyjęte. Lecznica nie wykonuje takiej usługi w godzinach nocnych tj. po godz. 19 oraz w niedziele i święta.*

6. Zwierzęta w Lecznicy, a także w przyległym do niej ORZW miały zapewnione warunki bytowania odpowiadające potrzebom biologicznym i bytowym zwierząt w okresie ich leczenia i rehabilitacji. Ustalono, że w zależności od potrzeb zwierzęta były przetrzymywane w budynku lub poza nim, na terenie zamkniętym zabezpieczonym przed wydostawaniem się zwierząt oraz chroniącym przed drapieżnikami, a także niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi. Klatki lub boksy zapewniały zwierzętom przestrzeń umożliwiającą swobodną zmianę pozycji ciała czy swobodę ruchu. Lecznica posiadała możliwość odpowiedniego izolowania zwierząt chorych lub agresywnych. Zapewniono bezkonfliktowy dostęp zwierząt do wody i karmy

(akta kontroli str. 88-98)

7. W Lecznicy prowadzono dokumentację lekarsko-weterynaryjną z wykonywanych zabiegów leczniczych i profilaktycznych oraz stosowanych produktów leczniczych i pasz leczniczych. Ewidencja prowadzona była w formie karty informacyjnej z wizyty oraz przy pomocy innych dokumentów, np.: sporządzanych przez Straż Miejską w Przemyślu „Protokołów sporządzanych na okoliczność podjętych czynności wobec zwierząt przebywających na terenie miasta Przemyśla”.

Na ich podstawie można ustalić m. in. w stosunku, do jakiego zwierzęcia, z jakiego powodu podejmowano zabiegi weterynaryjne, jakie aplikowano leki czy ostatecznego losu zwierzęcia.

Lecznica nie prowadziła odrębnej ewidencji podejmowanych działań związanych ze zwierzętami przebywającymi na terenie Przemyśla.

Ustalono, że w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 30 marca 2019 r. Lecznica podjęła 11 interwencji, które dotyczyły m. in.:

- wezwania z 19 października 2017 r. przez dyżurnego Straży Miejskiej w Przemyślu lekarz dyżurujący udał się do agresywnego borsuka. Po uśpieniu zwierzę zostało przetransportowane do ORZW;
- wezwania z Komendy Miejskiej Policji w Przemyślu na złapanie potrąconej sarny przebywającej na ul. Armii Krajowej. Na miejscu zdarzenia zwierzęciu podano środki uspokajające i przewieziono je do ORZW;
- wezwania z 21 marca 2018 r. od Straży Miejskiej w Przemyślu na wyłapanie rannej sarny przebywającej przy ul. Bohaterów Getta. W trakcie interwencji sarna odzyskała przytomność i uciekła;
- zgłoszenia dokonanego 1 listopada 2018 r. przez Komendę Miejską Policji w Przemyślu dotyczącego rannej sarny znajdującej się przy ul. Krakowskiej. Pracownicy lecznicy ustalili, że zwierzę uległo wypadkowi komunikacyjnemu i zostało przewiezione do Lecznicy. Ponieważ odniesione obrażenia okazały się nieodwracalne zdecydowano o przeprowadzeniu zabiegu eutanazji, a zwłoki przekazano do utylizacji;
- wezwania z 23 listopada 2018 r. od Straży Miejskiej w Przemyślu dotyczącego przyjazdu po lisa znajdującego się przy ul. Bohaterów Getta na terenie prywatnej posesji. Pracownik lecznicy podjął na miejscu decyzję o przewiezieniu zwierzęcia do Lecznicy na badania, które wykazały nieodwracalne zmiany chorobowe. Po przeprowadzeniu zabiegu eutanazji zwłoki zwierzęcia przekazano do utylizacji.

Z tytułu podjętych interwencji (w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 30 marca 2019 r.) Lecznica wystawiła Gminie Miejskiej Przemyśl 11 faktur⁹ na łączną kwotę 3 549,53 zł.

Na podstawie m. in. dokumentacji medycznej dotyczącej podjętych interwencji (do których wystawiono faktury dla Miasta) ustalono, że w dwóch przypadkach stwierdzono zgon zwierzęcia, w sześciu przypadkach zwierzę poddano eutanazji z uwagi na stwierdzone obrażenia, dwóch przypadkach po udzieleniu pomocy weterynaryjnej przekazano do ORZW i wypuszczono, a w jednym przypadku zwierzę uciekło w trakcie interwencji.

Lecznica w okresie objętym badaniem podjęła 44 czynności wobec zwierząt dzikich przywiezionych do lecznicy przez służby porządkowe Przemyśla (Straż Miejska, Policja). Dotyczyły one m.in.: 22 gołębi, 12 saren; sześciu nietoperzy, dwóch borsuków, dwóch żółwi, a także jeży, szczurów, łabędzi, lisów. Ponadto w Lecznicy przyjmowano zwierzęta przyniesione przez osoby prywatne. Kontrola wykazała, że w przypadku, gdy zwierzę było dostarczane bezpośrednio do Lecznicy (tj. lekarz nie udawał się na miejsce zdarzenia), to nie wystawiano faktur dla Miasta z tytułu leczenia i opieki nad zwierzęciem.

(akta kontroli str. 19-84, 117-209, 218, 220-228)

8. Lecznica posiadała umowę w zakresie odbioru, transportu i unieszkodliwiania odpadów weterynaryjnych oraz odpadów pochodzenia zwierzęcego z podmiotem uprawnionym do świadczenia tego typu usług¹⁰.

W Lecznicy odpady były segregowane w odpowiednich pojemnikach i składowane w wyznaczonym do tego celu pomieszczeniu. Martwe zwierzęta były przechowywane w chłodni.

(akta kontroli str. 83-84, 210-216)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w wykonywaniu przez Lecznicę ADA opieki nad zwierzętami wolno żyjącymi (dzikimi) na terenie Przemyśla Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków pokontrolnych.

⁹ W roku 2017 cztery faktury, w 2018 sześć faktur, a do 30 marca 2019 jedną fakturę.

¹⁰ Umowa z dnia 30.09.2015 z [...] - na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2019 r., poz. 1010 ze zm.) Najwyższa Izba Kontroli wyłączyła jawność informacji w zakresie nazwy przedsiębiorstwa. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy. w zakresie odbioru, transportu i unieszkodliwiania odpadów.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Rzeszów, 6 maja 2019 r.

Kontroler
Łukasz Malec
Starszy inspektor kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
p.o. Dyrektora
Wiesław Motyka

/.../

/.../